

L'acompanyament de persones amb discapacitat intel·lectual: les dimensions de la cura

Tenir cura dels altres és una condició natural dels éssers humans i ha estat una pràctica social sedimentada a la cultura de les relacions amb un mateix, amb els altres i amb l'entorn que inclou, a més de les necessitats bàsiques per la supervivència, la protecció afectiva. Malgrat que tradicionalment la *cura*, com a funció social, ha estat relacionada amb la vida familiar i les dones -com a principals curadores d'infants, vells, malalts i persones dependents a causa de dificultats físiques o intel·lectuals-

tal com afirma Perrigo: "es tracta més d'una capacitat relacionada amb les atribucions del *gènere* que amb les característiques del sexe, generada per una divisió social del treball basada en la distinció entre públic i privat, que a l'actualitat a la nostra societat ha traspassat l'àmbit professional i ha inclòs entre les persones curadores de persones grans, infants o amb discapacitats diverses, tant homes com dones; però per les característiques intrínseques d'aquest treball remunerat, s'ha situat entre els

Direcció publicació:
Diana Marre, Nadja Monnet
i Beatriz San Román
Continguts d'aquest número:
Assumpta Rigol
i Carmen López Matheu
Imatges:
Miquel Serra
Coordinació:
Victòria Badia
Difusió:
Maria Galizia
Subscripció i contacte:
gr.afin@uab.cat

ISSN: 2013-2956

Amb el suport de:

estrats més baixos de la població, com ara immigrants o bé professions amb menys prestigi social per la seva feminització”.

El punt de partida de la reflexió sobre l'ètica de la *cura* és degut a C. Gilligan. En la seva obra -en què dóna veu a les experiències de dones i persones que per raons de sexe, ètnia, dificultats intel·lectuals o estatus socials, havien estat excloses fins aquell moment de les teories i anàlisis so-

bre el desenvolupament i la capacitat d'emetre judicis morals- dóna importància a les relacions interpersonals i a la responsabilitat com a eix constitutiu de la manera com les dones afronten les situacions morals. En la cura intervenen també altres factors, com la responsabilitat moral enfront dels altres i no només amb les persones amb qui tenim relacions directes i implicacions personals, sinó amb “els altres quotidians”, en desigualtat, en situacions de vulnerabilitat i indefensió. Així es pot observar en l'estudi etnogràfic sobre persones amb discapacitat intel·lectual en què es basa aquest text, en les narracions de les educadores que els donen suport als pisos on viuen per què puguin tenir la màxima autonomia possible.

En l'àmbit anglosaxó, el debat feminista en les ciències socials sobre el contingut del *care* es remunta als anys 70. Cal destacar la gran varietat de significats del terme *care*: es refereix a la *cura*, als serveis d'ajuda i a

la responsabilitat, i implica aspectes materials, afectius i morals que poden donar-se per part de la família o ser remunerats. Tanmateix en tots els casos implica atenció i preocupació per l'altre. Com assenyala M. T. Martin, es tracta d'una tasca que depèn de l'aspecte relacional i que estaria integrada per totes les activitats i relacions implicades en el sosteniment de les necessitats físiques i emocionals de les persones en situació de dependència i vulnerabilitat.

Les estratègies que l'estat social occidental ha desenvolupat en relació amb la cura dels altres, sovint reproduïx certs aspectes dels rols sexuals tradicionals, no només en la familiarització de la cura, sinó també en la feminització de les professions que s'hi dediquen, amb les asimetries socials consegüents (menor reconeixement i salari), tal com es dóna també en el treball social o l'educació social, per citar alguns casos paradigmàtics. Tot i que la importància d'aquestes profes-

sions, imprescindibles en els estats occidentals, és reconeguda, les condicions reals en què duen a terme la seva feina i els recursos que se'ls assignen revelen l'escàs valor que la societat atorga a les activitats de la cura.

El treball de la cura prové de l'esfera privada, de la intimitat, de les re-

lacions personals i les emocions. Quan es trasllada a l'esfera pública -com és el cas de les professions abans esmentades-, passa a ser remunerat, però sovint continua sent invisible, ja que les seves activitats es consideren "naturalment" pròpies de les dones i, per tant, no sempre es considera un treball. Això condiona el tipus de salari, que passa necessàriament pel filtre de les representacions socials que són com assenyala Anne-Marie Daune-Richard, "les que diferencien el treball del no-treball, les tasques dels oficis i també els treballadors entre si". D'aquesta manera, en la classificació de les diferents professions, hi intervenen les representacions del que és masculí i femení i l'ordre dels sexes, tal com van explicant al llarg de les entrevistes algunes educadores:

"T'ha d'agradar molt la feina per fer-la i entendre que, emocionalment i afectivament, estàs volcada en la feina, que te la portes a casa; (...) que un noi estigui angoixat, o

que em truqui (...); que si no estiguéssim disponibles, no tindria sentit".

El seu treball opera en la lògica econòmica del treball remunerat, però també en la lògica del *don*, de les activitats que es fan per altruisme, per mandats interns, per vocació. El que Bourdieu anomenà "l'interès del desinterès") pot operar per valorar el caràcter devot, l'entrega activa envers les persones de qui tenen cura:

"No sé si vocación, pero te tiene que gustar (...) es una etapa que

creo que no podría aguantar durante mucho tiempo (...) los conocimientos que adquieres, es que no tiene precio, (...) el enriquecimiento personal y no se pueden comparar nunca con un trabajo burocrático, administrativo, detrás de una mesa, pero tristemente tienes que comer y yo no tengo cargas familiares, pero hay gente que tiene que mantener a su hijo”.

Tot i que la feina que fan “no tingui preu”, i sigui interessant i enriquidora, és una feina per un temps, condicionada sobretot per la precarietat salarial. Sol ser una feina de transició cap a una altra amb més reconeixement —ja sigui per la titulació o pel tipus de tasca per desenvolupar—, que per norma general no passarà per la cura de persones dependents, discapacitades intel·lectuals, psíquiques o físiques

Des d'un punt de vista normatiu, moltes de les tasques que porten a terme les educadores són difuses, ja que sovint el suport inclou aspectes

que excedeixen els límits de l'espai professional. Són molts els seus vincles amb el model familiar de la cura, amb les relacions basades en l'afecte i la preocupació per l'altre; també amb els mandats de la dominació masculina envers les dones i “l'ètica femenina del sacrifici”, en funció de les virtuts que s'han assignat a les dones en la nostra societat i que s'han traspassat a l'espai de certes professions.

“És molt això d'anar amb ells, perquè el Marcelo, degut a una aglomèria que va tenir, va començar a tenir problemes de bronquis, una insuficiència respiratòria brutal, mal de caps impressionants, (...) van començar amb el més bàsic, dieta i exercici, passo bastant estona amb ells amb això (...) Jo em vaig apuntar directament al gimnàs on ell anava, per que és el més proper a casa seva”.

El suport, tal com apareix en el relat, es mou en la frontera de la responsabilitat professional i la implicació

personal. Parteix d'un raonament moral que inclou un sentit de la solidaritat i la responsabilitat "més propi de les dones".

El judici moral de les dones i, per extensió, les professions dedicades a la relació amb els altres, se suposa més contextual, més immers en els detalls de les relacions i les narratives, amb una propensió a adoptar el punt de vista de "l'altre particular" —tal com observem en el canvi de gimnàs perquè queda més a prop de casa i així el pot acompanyar—. Les dones semblen més disposades a revelar els sentiments d'empatia i simpatia que això exigeix, que són una manifestació d'una visió de maduresa moral que considera el *jo* com quelcom immers en una xarxa de relacions amb els altres.

Les diferents activitats que duen a terme, tal com mostren les narracions, són diverses, complexes i, sovint, passen desapercebudes pel lligam que tenen amb les tasques atorgades a les

dones en la cura dels altres, en què la responsabilitat inclou obligacions directes envers les persones amb les quals es relacionen:

"Faig de tot, des de perruquera per tallar-li's els cabells, ajudar-los a portar les seves comptes, fins gestionar, entre cometes, el seu oci, fer de medidora amb el taller i les seves famílies, tot, tot allò que em demanin que faci, primer intentant que ho facin ells, com reconduint una mica".

És, per tant, una activitat professional, que parteix de "l'ètica de la cura", de la percepció dels altres des d'una sensibilitat envers el que és humà i el que és concret, amb tendència a orientar-se al benestar dels altres, el que la diferencia de l'ètica de la justícia, amb un contingut més masculí, que es preocupa per la defensa dels drets.

En el treball de la cura hi operen, per tant, nombroses dimensions: la identitat del qui té cura, la de la persona cuidada, la relació que s'estableix

entre elles, la naturalesa de la cura, l'àmbit social en què s'ubica la relació, el caràcter econòmic i el context institucional. Es troba, per tant, en un territori fronterer en què actuen mecanismes similars als que es donen en els entorns familiars: la cura implica atenció, preocupació, compassió i entrega:

"Part de la meva funció, és protegir-los (...) De defensor, en tots els aspectes, en el sentit dels metges, per exemple, que els hi facin cas quan es queixen (...), i protectora en tots els sentits, que no hi hagi abusos en el terreny laboral, sentimental, en tots els aspectes".

El reconeixement d'una professió té a veure amb les representacions socials de l'ordre masculí/femení que marquen la dicotomia jeràrquica entre el que és "tècnic", el treball administratiu que assenyala una educadora, i el que és "relacional", més lligat a la cura. Com assenyala Daune-Richard:

"Si el que és tècnic, en la mesura que simbolitza un poder i un con-

trol sobre la naturalesa, està associat amb el que és masculí i amb el treball qualificat, és a dir, socialment valorat, els serveis consagrats al que és relacional, en canvi, estan exclosos d'una representació en termes tècnics i són percebuts com que pertanyen a un univers de treball que demana qualitats inherents a la naturalesa femenina. D'aquesta manera, en els serveis, exceptuant les ocupacions lligades a l'autoritat i al poder, aquestes dues representacions tendeixen a amagar les competències activades".

REFLEXIONEM

Algunes teòriques del feminisme han plantejat la necessitat de repensar el concepte de treball que fan les dones, que es podria aplicar a les professions feminitzades que es dediquen a la *cura dels altres*, ja siguin homes o dones els qui les portin a terme. Per tal de trobar nous significats a les realitats quotidianes, Carrasco proposa un trencament conceptual i un canvi de perspectiva amb l'objectiu d'analitzar el temps i el treball que recupera l'experiència femenina, transcendeix l'economia de mercat i se centra en la sostenibilitat de la vida. Com ha assenyalat Molinier, quan es parla de *tenir cura*, s'està parlant d'una gran quantitat de treball, un treball contingent que participa directament en el manteniment de la vida de l'altre, d'assistir a les necessitats bàsiques o promoure la seva autonomia, tal com es reflecteix en les activitats que fan aquestes educadores.

D'altra banda, la importància del reconeixement d'una identitat valorada i dels drets de les persones amb discapacitat intel·lectual (DI), està estretament relacionada amb els recursos necessaris per poder dur-los a ter-

me i per tant de professionals de recolzament suficientment valorats i reconeguts.

FEAPS (*Confederación Española de Organizaciones en favor de las Personas con Retraso Mental*) publicava a la revista VOCES, nº 393 (primavera 2013), una notícia sobre el *Manifest per la ciutadania plena*, en el qual més d'un miler de persones amb DI de tot l'estat espanyol, reivindicaven el compliment dels seus drets.

La revista també es feia ressò dels complexos temps que es viuen a l'actualitat i de la necessitat d'un moviment associatiu fort per tal d'evitar el desmantellament dels drets i de l'estat del benestar.

Un altre document que pot ajudar a la reflexió és el vídeo que apareix a youtube "*somos superpersonas*", una nova campanya de FEAPS, que vol fer visible la contribució de les persones amb DI en temps de crisi, com a part de les solucions i no del problema, reivindicar la seva ciutadania plena i denunciar situacions de discriminació.

També voldríem destacar [el posicionament que Down Espanya va fer públic el 19](#)

[de julio de 2012, davant la reforma de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència](#). En plena època de retallades, *Down España* va enviar una nota de premsa en resposta a les retallades que afecten a la Llei de la dependència. En aquesta es considera que el *Real Decreto Ley 20/2012* aprovat pel Consell de Ministres, perjudicava les persones amb síndrome de Down, a l'enrederir fins l'any 2015 la prestació de serveis reconeguts a la legislació actual a una part important del col·lectiu. Per això, a través d'una carta firmada pel seu President, va sol·licitar al govern de Mariano Rajoy que portés a terme una veritable reforma de la Llei de la dependència, de manera que s'impulsi decididament la promoció de l'autonomia personal i no l'assistència passiva i d'atenció a les persones dependents.

PER LLEGIR

Krenzer, R. (1991)
Una germana com la Danny
Barcelona: Editorial Cruïlla

Oliver estima molt la seva germana Danny, però no li agradaria que els seus companys d'escola sàpiguen que té una germana discapacitada... En aquest conte, d'una manera atractiva i suggerent, es reflecteixen els matisos de la convivència familiar quan existeix algú a l'entorn amb alguna discapacitat.

Sabaté, R. & Rodie, M. (2002)
La sonrisa de Carlos
Barcelona: Salvatella

La sonrisa de Carlos forma part de "Los derechos del niño", la col·lecció de contes per a nens i nenes en edat preescolar que els permet d'accedir a través d'històries als seus drets. En aquest cas, el protagonista és Carlos, un nen amb la síndrome de Down. El conte mostra com, amb els mitjans apropiats, Carlos gaudeix de l'aprenentatge. Conté preguntes per facilitar i verificar la comprensió.

Sagarzu, P. & Valverde, M. (2001)
Mi hermana es distinta, ¿y qué?
Barcelona: Editores Asociados

Aquest conte, adreçat a nens i nenes d'entre 5 i 8 anys, intenta fomentar el respecte per la diversitat, potenciar una actitud oberta i respectuosa davant determinades problemàtiques, afavorir la integració de qualsevol persona en un col·lectiu, fomentar la convivència i, en definitiva, educar en valors socials, en aquest cas en relació a la discapacitat.

Uhía, M. (1998)
Ales de mosca per a l'Àngel
Barcelona: Barcanova

Estrella, una nova alumna de sisè de primària, produeix certes incomoditats a causa de la cura especial que requereix. Però la seva reacció davant la notícia d'un segrest commourà els seus companys de classe, la seva família i l'opinió pública, demostrant que, per damunt de les diferències d'idees o capacitats, el més important és tenir un gran cor.

ENLLAÇOS D'INTERÈS

[Projecte Europeu sobre mitjans de comunicació "Real Live Media"](#)

[Voces, Revista sobre discapacitat intel·lectual de FEAPS](#)

[Confederació Espanyola d'Organitzacions en Favor de les Persones amb Discapacitat Intel·lectual](#)

PER VEURE

Le chiavi di casa

Dirigida per Gianni Amelio
Itàlia 2004
105 min.

El film és una adaptació de la novel·la "Nacido dos veces" de Giuseppe Pontiggia (1934-2003), que tracta sobre la relació de l'autor amb el seu fill discapacitat. La mare de Paolo mor durant el part, i ell neix amb diverses deficiències. Gianni, el seu pare, es nega a veure'l i, amb el temps, es casa i té un altre fill. Tanmateix,

havent passat quinze anys, pren la decisió d'acompanyar-lo a un hospital de Berlín, on el noi s'ha de sotmetre a diverses proves. El viatge i l'estada a Alemanya constitueix per ambdós una ocasió de conèixer-se i comprendre-se.

Anita

Dirigida per Marcos Carnevale
Argentina 2009
104 min

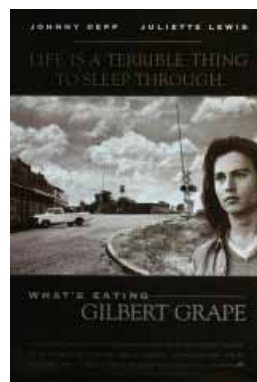
Anita és la història d'una dona de 35 anys amb síndrome de Down, que viu una vida rutinària i feliça a Buenos Aires amb la seva mare Dora, que és la seva connexió amb el món, en ple barri de l'Once. Quan el 18 de juliol es produeix l'atemptat a la mutual AMIA, la seva vida canvia per sempre. Anita no entén què ha passat, només recorda que la seva mare ha sortit a fer un tràmit i, de sobte, la terra ha començat a tremolar.

Espantada pel soroll i atordida per l'explosió decideix sortir de casa seva i es perd a la gran ciutat per començar una llarga odissea.

León y Olvido

Dirigida per Xavier Bermúdez
Espanya 2004
112 min.

León i Olvido són germans bessons i orfes. León té la síndrome de Down. Olvido, les relacions sentimentals de la qual no van gens bé, ha hagut de deixar els seus estudis i posar-se a treballar. León pretén d'acaparar les atencions de la seva germana. Els sentiments que els uneixen i enfronten són molt intensos per ambdues parts, fins que un dia apareix a les seves vides Damián. León haurà d'anar acceptant i assumint noves tasques i rols a casa seva i diferents nivells de responsabilitat. La manca d'ajuts socials, la precarietat econòmica, els canvis personals i laborals d'Olvido determinen gran quantitat de situacions i moments difícils i són el fil conductor de la vida dels joves germans.

What's Eating Gilbert Grape?

Dirigida per Lasse Hallström
Estats Units 1993
118 min.

A Endora, un petit poble del Mitjà Oest americà, Gilbert Grape, un jove empleat d'una tenda d'ultramari, viu aclaparat per les seves responsabilitats familiars: ha de tenir cura d'una mare immensament obesa i d'un germà amb discapacitat mental. Té una aventura amb una dona casada, però la seva vida emocional i personal canviarà completament gràcies a l'aparició de Becky, una noia divertida i d'esperit lliure.

Elling

Dirigida per Petter Naess
Noruega 2001
90 min.

Elling està preparat per tornar al "món real" després d'un període de dos anys en una clínica psiquiàtrica. Tutelat pels serveis socials noruecs, ell i el seu company d'habitació, un bonàs gegant anomenat Kjell Bjarne, són proposats per ser reintegrats a la comunitat. L'assistència social els ha concedit un apartament a Oslo, on se suposa que han de ser capaços de tenir cura de si mateixos. Però, per a algú a qui entrar en un restaurant li resulta tan complicat com travessar l'Antàrtida, aquesta nova vida està plena d'obstacles.

Radio

Dirigida per Michael Tollin
Estats Units 2003
109 min

"Radio" és el mot d'un noi solitari i lleugerament retardat al qual coneixen al seu poble pel seu amor a la ràdio i a la música. No parla amb ningú, però un dia Harold Jones, l'entrenador de l'equip de futbol de l'institut i l'home més respectat del poble, es fa amic seu i es guanya la seva confiança. A partir

de llavors davant del noi s'obre un nou món: ajuda a Jones en els entrenaments i en els partits i fins i tot assisteix a les seves classes a l'escola. Relat basat en fets reals.

LES AUTORES DELS TEXTOS

Assumpta Rigol Cuadra

Infermera, Doctora en Antropologia. Professora titular del Departament d'Infermeria de Salut Pública, Salut Mental i Materno-infantil (a l'actualitat Directora) de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona. Docent del Grau d'Infermeria i de Medicina. Membre del Grup d'Investigació Família i Parentiu de la Universitat de Barcelona (UB), del Grup AFIN, de la *Red de Investigación de Enfermería en Salud Mental Comunitaria y Adicciones*, Membre del Consell editorial de la Revista *Presencia* de Salut Mental i del Consell científic de la Revista uruguiaia d'infermeria del Col·legi Oficial d'Infermeres d'Uruguai i la Facultat d'Infermeria de la Universitat de la República. És membre fundadora de l'Observatori del Centre d'Estudis australians (UB). Forma part de l'equip d'investigació del projecte "*Adoptions and fosterages in Spain: tracing challenges, opportunities and problems in social and family lives of children and adolescents*" (CSO2012-39593-C02-00). Ha participat i dirigit diversos projectes d'investigació i d'innovació docent i és autora de diversos articles i capítols. Les principals línies d'investigació actual són: salut mental i violència de gènere, família, processos d'inclusió i discapacitat.

Carmen López Matheu

Diplomada en Infermeria. Doctora en Antropologia. Professora titular del Departament d'Infermeria de Salut Pública, Salut Mental i Materno Infantil de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona. Docent del Grau d'Infermeria i de Medicina. És membre del Grup d'Investigació Família i Parentiu de la Universitat de Barcelona (UB), del Grup AFIN. És docent del Màster oficial de Cures d'Infermeria: Metodologia i Aplicacions (UB). Ha dirigit diversos projectes d'innovació docent de la UB. Ha dirigit durant 10 anys el Grup d'Infermeria Orientat a Tècniques Educatives Innovadores (GIOTEI). És directora del Postgrau i Màster en Gestió de Programes de Prevenció, Vigilància i Control de les Infeccions Relacionades amb el Sistema Sanitari (UB. Modalitat semi presencial). Forma part de l'equip d'investigació del projecte "*Adoptions and fosterages in Spain: tracing challenges, opportunities and problems in social and family lives of children and adolescents*" (CSO2012-39593-C02-00). El 2013 ha editat juntament amb Diana Marre i Joan Bestard, el llibre "Maternidades, procreación y crianza en transformación", de l'editorial Bellaterra. Les seves principals línies d'investigació a l'actualitat són: infància, família, acolliment familiar i innovació docent.

L'AUTOR DE LES IMATGES

Miquel Serra

Nascut a Barcelona el febrer de 1959, m'acabo de graduar en Humanitats per la Universitat Oberta de Catalunya. Tinc formació fotogràfica adquirida a l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya.

Les fotografies que acompanyen aquest article són fruit del meu treball de final de Grau en Humanitats. Amb aquestes imatges volia mostrar una de les tendències culturals que millor ens signifiquen en la nostra humanitat, l'acollida. Dins una aparent contraposició entre la diversitat de procedència, formació i aspecte social de les cuidadores i l'etiqueta de diferents assignada al col·lectiu d'usuaris podem intuir, a través dels seus gestos, mirades i tracte, l'existència d'una dinàmica relacional que transcendeix l'obligada aplicació de normes i pautes en la cura d'aquestes persones.

El treball s'emmarca dins un projecte major, una proposta de la Nadja Monnet "Ciutats, imatges i sons: una reflexió des de l'antropologia" el qual cerca mostrar amb una mirada antropològica i visual com són les nostres ciutats i quina és la petjada humana que deixem en elles. Al buscar un tema per al meu treball d'investigació, la meva formació com a fotògraf i el coneixement que tenia de la Fundació Pere Mitjans al ser pare d'una usuària, la Marina, em va fer pensar en la possibilitat de mostrar aquesta petita porció d'humanitat urbana.

El projecte recull en un blog (<https://personesinclouents.wordpress.com>), un parell d'entrevistes a cuidadores, alguns vídeos d'activitats als centres de dia i fotografies de les cuidadores i alguns cuidadors, que també n'hi han.

NOTÍCIES AFIN

Creació del Centre de Serveis AFIN

El passat 20 de febrer, la Universitat Autònoma de Barcelona va aprovar la creació del *Centre de Serveis AFIN*, amb seu al Departament d'Antropologia Social i Cultural de la Facultat de Filosofia i Lletres de la mateixa universitat. El principal objectiu del Centre és respondre a la demanda d'assessorament, acompanyament, atenció terapèutica i intervenció emergents de les pràctiques de reproducció, procreació i cura contemporànies.

El Centre neix amb la voluntat de transferir, aplicar, disseminar i apropar els seus resultats de recerca universitària sobre infàncies, famílies, reproducció, procreació, cures, relacions familiars i socials, i polítiques públiques a una gran diversitat de col·lectius usuaris. Oferirà serveis a persones, organismes i entitats. en les següents àrees:

- formació, orientació i assessorament,
- acompanyament i consultoria,
- atenció terapèutica personal, familiar i social,
- i investigació i intervenció.

Per a més informació del Centre de Serveis AFIN o si teniu alguna demanda específica, no dubteu en posar-vos en contacte amb nosaltres:

gr.afin@uab.cat

Tels.: 675 892 725 y 677 420 023

Inici dels seminaris "Aperitius dels Dijous AFIN"

El passat 19 de febrer, la Dra. Susan Frekko va iniciar el cicle de seminaris 'Aperitius dels dijous AFIN'.

La presentació titulada *Com Escriure un article acadèmic per una publicació indexada* va despertar un gran interès entre docents i estudiants de diverses disciplines: psicologia clínica i social, lingüística i filologia, geografia, història i antropologia.

La Dra. Frekko va centrar la seva presentació en com escollir on publicar, com estructurar un article acadèmic i quines parts específiques hauria de tenir.

La sessió següent dels "Aperitius dels Dijous AFIN", també a càrrec de la doctora Frekko i sobre el mateix tema que es va haver de suspendre, serà reprogramada properament.

Els dijous de Març a les 16 h.: Primavera de Cinema AFIN a la UAB

La 'Primavera de Cine AFIN' tindrà lloc els dijous del mes de març a la sala de Cinema de la UAB (Plaça Cívica) a les 16 hores, amb projeccions de pel·lícules relacionades amb les infàncies, les polítiques, la governança reproductiva i les diferències com a font de desigualtats. Després de cada pel·lícula es farà un cinefòrum.

El dijous 5 de març s'inaugurarà el cicle amb la pel·lícula *Un sitio donde quedarse* (Estat Espanyol, 2014, 79 min.), dirigida per Marta Arribas i Ana Pérez de la Fuente, on s'expliquen les dificultats de dos joves, Samya i Adrián, que en fer els 18 anys van sortir del centre d'acollida. Participaran al cinefòrum les antropòlogues Diana Marre (UAB-AFIN) i Carme López (UB-AFIN).

El següent dijous 12 de març, es projectarà la pel·lícula *Els anys robats del Xavi* (Estat Espanyol, 2013, 44 min.), dirigida per Gustavo Franco Cruz, on s'explica com el Xavi i la seva germana van ser donats en adopció irregular quan ell tenia 6 anys i les conseqüències nefastes d'aquella adopció. Participaran al cinefòrum el mateix Xavi Cortés i Francisco Cárdenas, protagonistes del documental, el director del film Gustavo Franco Cruz i l'antropòloga Bruna Alvarez (UAB-AFIN).

El proper dijous 19 de març, es projectarà la pel·lícula *A girl like her* (USA, 2011, 47 min.), dirigida per Ann Fressler, on s'explica la història de milers de dones d'Estats Units, que durant els anys 50 es van veure obligades a donar les seves filles en adopció. Participaran del cinefòrum

Primavera de Cine AFIN
Sala Cinema de la UAB (Plaça Cívica) - Tots els Dijous de març -

5 de març 2015
Un sitio donde quedarse
Dir. Maria Arribas i Ana Pérez de la Fuente
Estat Espanyol, 2014, 79'

12 de març 2015
Els anys robats de Xavi
Dir. Gustavo Franco Cruz
Estat Espanyol, 2014, 44'

19 de març 2015
A girl like her
Dir. Anne Fressler
USA, 2011, 47'

28 de març 2015
Piel color miel
Dir. Laurent Boileau i Jung Henin
Bèlgica, 2012, 75'

- Aquesta activitat s'organitza en el marc del projecte Adoptions and fosterages in Spain: tracing challenges, opportunities and problems in the social and family lives of children and adolescents (CSO2012-39593-C02-001) -
- Amb el suport del Vicerectorat d'Estudiants i Cooperació -

CULTURA ENVIU UAB Universitat Autònoma de Barcelona AFIN

les antropòlogues Aurora González (UAB) i Sílvia de Zordo (UB).

Tancarà 'La primavera de cine AFIN' la pel·lícula *Piel color miel* (Bèlgica, 2012, 75 min.) dirigida per Laurent Boileau y Jung Henin, on s'explica la història d'un nen adoptat per una família belga després

de la guerra de Corea. Participarn del cineforum la psicòloga Beatriz San Roman (UAB-AFIN) i l'antropòloga Chandra Clemente (UAB-AFIN).

Aquest cicle de cinema té el suport del Vicerectorat d'Estudiants i de Cultura en Viu. L'entrada és gratuïta.

Tertúlia sobre gestació subrogada amb la Dra. Beatriz San Román a PUNT TV

La Dra. Beatriz San Román, psicòloga d'AFIN, va participar el passat 19 de febrer a la tertúlia sobre gestació subrogada a 'L'illa de Robinson' al Punt TV. Al programa, hi van participar també, Vicent Borrás, pare per gestació subrogada i Vicepresident de l'associació de Lesbianes i Gais de Barcelona, el Ricard de la Rosa, Vicepresident de la Comissió de la Igualtat de Drets dels Nous Models de família de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona i Roberto Pertíñez, president de l'Associació de Gestació Subrogada, AGAR.

La tertulia va girar entorn del procés de "normalització" i els tabús que encara acompanyen la gestació subrogada, els obstacles en la legislació, la complementació en el procés de reproducció i procreació: genètica (donant d'òvols), biològica (gestant) i social (qui exerceix el "maternatge" -*mothering*- i/o "paternatge" -*parenting*-, es a dir el treball o funcions de pare i/o mare), el dret de les persones nascudes per subrogació a conèixer els seus orígens genètics i biològics, les diferents tècniques que existeixen per realitzar un procés de subrogació, les diferents forms de relació que se estableixen con la gestant durant el I després del naixement i el dret de aquestes dones a rebre una adequada atenció durant la gestació y el part y con posterioridad al naixement. Si voleu veure el debat en la seva totalitat, cliqueu [aquest enllaç](#).

Per agendar: IX Congrés Internacional AFIN, 20 i 21 novembre 2015 (Valladolid)

Amb el títol "*Espanya, és un país per a la infància i la joventut ?: qüestionant l'adultisme*", el Grup de Recerca AFIN, juntament amb l'Associació Arfacyl i amb la col·laboració de la Coordinadora d'Associacions en defensa de l'adopció i l'acolliment (CORA), la Junta de Castella i Lleó, Serveis Socials de Castella i Lleó, la Universitat de Valladolid i el Ministeri d'Economia i Competitivitat a través del projecte I + D CSO2012-39593-C02-01, organitza IX Congrés Internacional AFIN els dies 20 i 21 novembre 2015 al Palau de Congressos de la Universitat a Valladolid.

L'APERITIU DEL DIJOURS ALS SEMINARIS AFIN*

Sala de Juntes - Facultat de Filosofia i Lletres
Universitat Autònoma de Barcelona
13:00 - 14:30 h.

* Els seminaris són oberts a tothom i s'organitzen en el marc del projecte
*Adoptions and fosterages in Spain: tracing challenges, opportunities and problems in the social
and family lives of children and adolescents (CSO2012-39593-C02-001)*

19 de febrer 2015

**Com escriure un article acadèmic
per a una publicació indexada**
SUSAN FREKKO (Goucher College/
Grup AFIN)

26 de febrer 2015

**Afrontar el procés de "revise
and resubmit" amb una revista
indexada**
SUSAN FREKKO

5 de març 2015

**La metodologia dels itineraris
comentats al context de l'adopció**
DIANA ARIAS (UB/ Grup AFIN)

12 de març 2015

**Apropiació de nens i robatori de
bebès a Espanya: Por, secret públic
i estat d'excepció**
DIANA MARRE (UAB/ Grup AFIN)

19 de març 2015

Antropologia i Política
DOLORS COMAS (URV/ Grup AFIN)

26 de març 2015

**Entenent els fluxes de la demanda
de l'adopció transnacional**
BEATRIZ SAN ROMÁN (UAB/ Grup
AFIN)

9 d'abril 2015

**Reptes i estratègies d'organització
de la cura a Catalunya:
(re)organització o reproducció de
desigualtats?**
MIREIA ROCA (UAB/ Grup AFIN)

16 d'abril 2015

**Afrontant l'arribada dels fills
adoptats a l'adolescència:
Competències familiars i suports
de l'entorn**
TOMASA BÁÑEZ (UB/ Grup AFIN)

23 d'abril 2015

El 'desig' de tenir fills/es
BRUNA ALVAREZ (UAB/ Grup AFIN)

30 d'abril 2015

**Anàlisi de dades etnogràfiques
amb Dedoose**
M. ANTÒNIA ARRECIADO
PAOLA GALBANY (UAB/ Grup AFIN)

7 de maig 2015

Espais i estigma
VICTÒRIA BADIA (UB/ Grup AFIN)

14 de maig 2015

**National Family Planning
Indonesia (NFPI): Qüestions sobre
Reproducció a l'Illa de Flores
(Indonèsia)**
ALICIA P. REBUELTA (UAB/ Grup AFIN)

21 de maig 2015

**Dones i cura a cavall dels segles
XIX i XX**
DOLORS COMAS D'ARGEMIR
PAOLA GALBANY

28 de maig 2015

**Maternitat i "infertilitat
estructural" a Espanya**
BRUNA ALVAREZ

4 de juny 2015

**"Vosotras no dáis una respuesta:
hacéis muchas preguntas":
l'antropologia a l'atenció i
acompanyament de les famílies
adoptives**
BEATRIZ SAN ROMÁN

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona

Afin
Grup d'Investigació